187. številka. Ljubljana, petek 15. avgusta. VI. leto, 1873.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja **po pošti** prejeman, **za avstro-ogerske dežele** za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — **Za Ljubljano** brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — **Za tuje dežele** za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode **učitelje** na ljudskih šolah in za dijake velja **znižana cena** in sicer: **Za Ljubljano** za četrt leta 2 gold. 50 kr., **po pošti** prejeman za četrt leta 3 gold. — **Za oznanila** se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.
Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

☞ Zarad denašnjega praznika izide prihodnji list še le v nedeljo.

O možnosti zedinjene Slovenije.

V št. 176 „Slov. Naroda“ smo na tem mestu razlagali, da imajo tirolski Italijani, posebno pa njih narodno-liberalna stranka povsem enake težnje in želje kakor mi Slovenci, kateri nečemo popustiti ideje zedinjenje Slovenije, tudi ko bi za precej res ni izgleda ni možnosti ne bilo, da se razkosani naš narod administrativno zedini. Tirolski Trentinci bi se radi ločili od tirolskih Nemcev in imeli svoj deželni zbor, kakor mi želimo, da se slovenski Štajerci in Korošci odcepijo od Nemcev in se vsi Slovenci zedinimo v eno administrativno celoto. Kakor nam Slovencem oponašajo nemškutarji in v novejšem času še „pravničarji“ ali „rechtspartajlerji“, da je to stvar deželnih zborov, da pa deželni zbori štajerski in koroški nikdar v raztrganje ne bodo privolili: isto so očitali tirolskim Italijanom. Na to izvrstno odgovarja časopis „Il Trentino“ tako-le:

„V Avstriji je postavodajna oblast vsled patenta od 26. februarja 1861 in postave od 21. decembra 1867 brez dvoma deljena med državnim svetom in deželnimi zbori; res je, da, kakor se splošna državna ustava ne more spremeniti brez dovoljenja državnega sveta, se tudi specijelne deželne ustave le s potrjenjem dotičnih deželnih zborov dado spremeniti. Je-li pa naše zahtevanje po ustanovljenji deželnega zbora za Trentin sprememba deželnega reda ali državne ustave? Mi mislimo vsakako, da je to sprememba državne ustave. Pri izpolnitvi našega zahtevanja gre za to, da se naredi nov postavodajalen faktor, gre za nov političen zastop, ki ga prej nij bilo, in ki ima stopiti v novo razmero s centralno oblastjo, gre za stvarjenje novega postavodajalnega in administrativnega organa, ki ima, zedinjen sè že obstoječimi, delovati za splošni blagor države. Centralna oblast sama, ki stoji nad deželno oblastjo, more ustvariti to novo politično telo; samo ona oblast je poklicana odločiti, so-li v tem ali onem delu monarhije oni življi in one potrebe, ki opravičujo novo teritorijalno razdelitev države, in to tembolj, ker bi državni svet in eksekutivna oblast vsled nove reforme morala spremeniti se. Tako bi se spremenil zastop v delegacijah, ker bi zastopnika, ki jih je po postavah od 21. decembra 1867 in 6. aprila 1873 tirolska dežela poslala v delegacijo, ki je odločena za zastopanje splošnih državnih interesov, morala deliti med poslance Tirolske in Trentina. Konči bi se morale deželnemu trentinskemu zboru podeliti politične pravice, ki mu od enakomočnega deželnega zbora ne morejo podane biti, temuč le od višje avktoritete, ki združuje v sebi najvišje oblasti, to je od državne centralne oblasti. Od zagovornikov deželnega prava se ta najvišja kompetenca pač pripoznava, a ob enem se i trdi, da državni svet sam za-se brez soglašenja deželnega zbora ne more sklepati o takej reformi. Pravi se nam od te strani, da je ustanova deželnega zbora za Trentin sprememba deželnega reda, in sklicuje se pri tem na §. 38 deželnega reda, ki se da spremeniti le, ako pusti to dvetretjinska večina deželnega zbora. Pri izpolnenji našega zahtevanja pa se ne govori o spremeni deželnega reda, nego o deljenji deželnega zbora v dve telesi, tedaj je razvidno, da deželni zbor nij kompetenten sklepati o razdeljenji samega sebe. Sicer pa bi tudi ne bilo pravično in dobro, da bi se odločitev tega vprašanja dala v roke telesu, ki bi bilo ob enem sodnik in stranka, ker se je nemška večina tirolske dežele v boji, ki ga bojuje več nego pol stoletja proti italijanskemu prebivalstvu, vedno protistavljala ločitvi, ki jo je terjala italijanska manjšina; tudi bi ne bilo nikakor pravično in postavno, da bi se ono telo, o katerega integriteti se govori, izreklo, se hoče-li ohraniti ali razcepiti. Naša stvar je čisto enaka prepiru, ki bi nastal med dvema frakcijama kake občine, katerih vsaka bi hotela postati samostojna občina; v tem slučaji gotovo nij odločilna občinska gosposka, nego višji deželni urad.“ —

Namestu Trentina se morejo tu povsod substituirati Slovenci, ki so kot manjšina v nemških ali laških zastopstvih. Tu se pa dokaže, da deželni zbor nema nobene pravice tu določevati, da mora tu določiti višja inštanca. Ker pridemo Slovanje, če prav še le čez nekaj let vedno rastočega našega napredovanja, naposled gotovo do take večine in moči v centralnem državnem zastopstvu kakor nam gre, ker bode Avstrija po našem preverjenji (poleg vsega varovanja historičnih pravic tam, kjer so slučajno narodnim v priklad) vendar prišla naposled do necega urejenja po narodnih skupinah, — bilo bi za nas Slovence greh, ko bi kacemu oportunstvu za ljubo, ali kacemu

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal **Viktor Cherbuliez.**)
Poslovenil Dav. Hostnik.

Tretji del.

VI.

(28. nadaljevanje.)

Ako želite poznati Bugey, gospá, pa nemate časa iti tja, študirajte izvrstni Joanneov kažipot; meni bi bilo nemogoče, popisati vam popolno krajine, ki se prehodijo, ako se gre od Crèmieu-a do paladriškega jezera. Da-si ljubitelj lepih krajev bodi-si po okusu, bodi-si po profesiji, pustil sem v Charmilles-u svoje slikarske očí; druzega nijsem bil, nego Toni Flamerin, ki je imel kladivo v glavi. Kaj sem hotel storiti? Tajna sredstva, koja sem si laskal imeti, zdela so se mi pri preskušnji dvomljivega vspeha, nijsem se mogel odločiti, da bi se jih poslužil. Da-li sem hotel bistro videti v svoje vedenje, trebalo mi je videti v občutke. Časi sem mislil, da sovražim kakor kugo nasprotnika, s kojim sem se sklenil biti, in zaklel sem se, da bom brez milosti ravnal ž njim; trenotek potem sem počel dvomiti nad sovraštvom, ki se je spremenilo bolj v ljubosumnost, nego v zamrzo. Vi ste čitali Tassona in epizodo o očaranem gozdu, kojega razčarati se je poskušal Tankred. A razčarati bi si bil moral poprej lastno srce, kajti znano vam je, kaj se je zgodilo ž njim in njegovim mečem, ko mu je drevo, koje je hotel presekati, pokazalo obličje one Klorinde, o katerej si je laskal, da je več ne ljubi. Jaz sem se prašal, sem-li popolno ločen od Klorinde, bi-li v odločilnem trenotku ne čutil, da se mi v roci trese meč neizprosljive pravice. Edini izhod mi je bil, računiti na neprevideno, na kaj slučajnega, kar bi mi udihnilo kak sklep; a kaka ročnost je to, ako se človek slučaju meče v naročje? Gospod d' Arci ne vem kaj bi bil dejal, ko bi mi bil videl v misli.

Tako je deloval duh; odpustili mi boste, da sem obiskal najlepšo deželo na svetu, pa je ne videl. Ipak se setim dolgih vrst gričev, od hrastov obsenčenih, ki so bili okvir plodovitim planjavam, pokritim z bogatimi setvami. Šli smo kaki dve uri po planjavi, obsejani s holmci; dospevši na vrh enega teh holmcev zagledamo druge, ki so se kakor amfiteater razprostirali okolo nas, ovenčani z lepimi vasmi, špičastimi stolpi in masivnimi gradovi. Tudi se spominjam lepih sél, kojih pobeljene hiše so ostajale za nami; setim se, da je pod napušom vsake teh hiš visela lesa, na kojej se je sušil sir, skozi okna pa se je čulo brenčanje kolovratov in ropotanje statev. Zdi se mi, da je stal pred vsako hišo košat oreh, čigar podolgana senca je mirno spavala na cestnem prahu, na levej in desnej kopice slame in potem nezmerna polja detelje, koruze, cvetoče ajde, v sredi kojih so se vzdigale brajde, obložene z barvajočimi se grozdi in držeče se, kakor bi hotele plesati, pijane od svojega lastnega sadú.

Konji počnó iti navkreber, meni pa se

nezanesljivemu zavezniku (kakor so konservativni Nemci) — pustili ali popustili edino rešilno idejo našega narodnega zedinjenja, idejo, ki smo jo s tolikim trudom vpihali. In baš ker to hoče novopečena „pravna“ stranka, znamenje je, da jej ne greza narodno, temuč holj za rimsko politiko, ne za slovensko ljudstvo, temuč za gospodstvo klerikalizma.

V Ljubljani 14. avgusta.

Nemškutarski korifeji so imeli predvčeranjem tukaj v Ljubljani shod in so se pomenkovali o kandidatih, katere mislijo postaviti. Za vse okraje se nijso mogli zediniti. V nekaterih okrajih, kakor v ljubljanski okolici in na Notranjskem, si ne upajo nič opraviti in ne morejo nikogar dobiti, da bi se šel blamirat. Pač pa menijo, da bodo kaj opravili (na nas narodnjakih je, da jim nasprotno dokažemo) v skupini gorenjskih in notranjskih mest in trgov. Tu so dr. Supana, advokata v Ljubljani, postavili za kandidata. Za kandidata v kmetskem volilnem okraji na Gorenjskem kandidirajo že večkrat propalega g. Derbiča, c. kr. okrajnega glavarja. V kmetski skupini Kočevje, Trebnje, Žuženberk, Radeče, Mokronog pa nameravajo kandidirati deželnega načelnika Auersperga. Za druge kraje — pravi naš poročevalec — se nijso zedinili še. Sicer pa baje v obče jako malo poguma in izgleda imajo, samo Auersperga pravijo, da bodo „gotovo“ na vrh spravili, ker ga hočejo v velikem posestvu vriniti v rajhsrat, če ne bi šlo v kmetskih občinah. Pozor!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. avgusta.

Dalmatinski list „Nazionale“ piše o opoziciji: „Dozdaj še ne dosežemo sporazumljenja v taboru opozicije in manjkanje odločnega, od vseh sprejetega programa žuga nam žalibog z zmago ustavovercev. Kaj nameravajo Čehi, se še ne ve, le to je gotovo da se bodo volitev udeležili. Bodo-li voljenci prišli v državni svet ali ne, to je dozdaj še kontroverzno prašanje in češki organi donašajo o tem vesti, ki si protirekajo. Vse pa se kaže tako, da hoče mladočeška stranka, ki ima odkrit liberalen in naroden program, udeležiti se parlamentarične delavnosti in z vsemi postavnimi sredstvi priboriti si svoje pravice. Drugi del, ki je hodil z aristokracijo, hoče, da bi se ne udeležilo pri volitvah, nego čakalo zmage češkega državnega prava. Če najsilnejša moč federalistične cislajtanske opozicije, nema delavnostnega programa, nij čuda, da ga tudi drugim opozicijonelnim frakcijam manjka, in se tako daje povod daljnim razporom. Tudi v Galiciji stvari nijso popolno čiste, in na Slovenskem je boj med „starimi“ in „mladimi“ vedno burnejši, in bog nas varuj, da bi pripomogel k zmagi protivnikovej.“

Ogerski „Pesti Naplo“ poroča o delovanji odseká, kateremu je naročena kontrola začasnih državnih dolgov. Glede predloga, da se naj državni bankovci dualizmu primerno prenarede, pravi Naplo, da se to gotovo že meseca septembra definitivno odloči. Glede konvertiranja, delenja in splačanja začasnega državnega dolga so razprave med obema finančnima ministroma in nadejati se je, da se zahtevanje Kvasaya ob enem izvrši. Tudi bankino vprašanje mora do jeseni biti rešeno. V taistem času se bode tudi razmera med sálinskimi listi in bankovci uravnala. Članek XV. od leta 1867 je tako nejasen, da je bilo avstrijskemu ministru lehko, ga na prid Avstrije tolmačiti. To mora samo novi zakon spremeniti.

Vnanje države.

Francoski vojvoda Broglië je došedši v Lijon govoril zboru civilnih in vojaških avktoritet, udov sodnijskega stanú in duhovenstva. Ko je bil glava kabineta povedal, da se bode vlada držala obstoječih naprav, začel je žugati demokratom in dejal je, da bode vlada postopala proti njim do skrajnosti. Broglie je dalje dostavil, da bode vlada terjala od zbornice novih, za nadaljevanje boja potrebnih postav, da-li obstoječe postave ne bodo pripustile, postopati povoljno proti razširjanji radikalizma. — Poslanec vojvoda de Marmier je umrl.

Turška vlada je zatrla tri novine, ene grške, ene bulgarske in ene armenske.

Don Karlosu odpadajo v severji privrženci. Karlistovski veteran Cabrera piše nekemu sorodniku: „Meni nezmožnost Don Karlosa nij neznana, itak čestiželjnost in nezvestoba njegovih svetovalcev ne; kajti oni gledajo pri tem početji le na lasten dobiček, kakor pri vsakej drugej stvari; Don Karlosova zmaga bi priklicala nad Španijo le dneve žalosti in sramote. Dokler Don Karlosova stvar ne bode drugega zastopala, nego črni prapor starega absolutizma, in dokler jej bode praporšček ono nevedno duhovenstvo, ki z orožjem v roci oznanja smrt vsem tistim, ki nijso taki, kakor ono, bodem jaz le želel, da bi sovražniki civilizacije sramotno propali.“

Italijanski general Menabrea je šel v Paris. Bržkone je to politična misija.

Angleški princ Arthur se zaroči s princezo Tiro, hčerjo danskega kralja. Njena sestra je žena princa Wales.

Dopisi.

Iz slovenskega Štajerja 11. avg. [Izv. dop.] Prislovica pravi: „Jabelko ne pade daleko od drevesa.“ Uže večkrat se je poudarjalo, da je uzrok sedanjega razpora med Slovenci g. Herman, kateri živi v Gradci med konservativno mislečo duhovščino, a duhovščino nemško. Onega, za slovensko reč kacih 8 let marljivo delajočega moža sem slišal, ko je razlagal svoje novo politično stališče; omenil je, da je Slovencev ohranenje in rešenje „edino“ le mogoče v „pravni“ stranki, ali pa, če hočemo odkrito z njim govoriti, v veri, recite ultramontanskih težnjah. To parolo so z dušo in telom zagrabili njegovi privrženci v domovini, ter jo zagovarjajo s tako vzburjenostjo in strastjo, da se uže iz njihovega zagovarjanja razvidi, da nahajajo v tem nekaj več, nego „bruške peč“. Oni so táko do gotovega prepričani, da je uzrok razkolništva narodne stranke verski princip, kakor gotovo vedo, da je v petkih prepovedano rudeče klobase uživati, a jih skrivaj uživajo. A tako se obnašajo, kadar govore ter se pravdajo s kakovim narodno-liberalcem, ako so pa sami med soboj, si pa često odkrito povedo, da so si z besedo „vero“ iznajdli samo prav lepo larfo, pod kojo se prikrivajo često druge tendence, gospodstvo enega njihovega stanu nad vsemi drugimi in ker gotovo prodere načelo narodnosti, po kojem se bodo (kedaj, se še ne more gotovo povedati) slični prebivalci dežel istega cesarstva družili v narodne skupine, gospodstvo papizma nad težnjami sedanjega veka, koje jim delajo ogromne preglavice. Sklepajo pa namreč tako: Ako mi priznavamo narodnostni princip kot glavni, delamo mi proti rimskemu centralizmu, hočemo razrušiti eno skalo, na koji smo stoječi dočakali 19. stoletje, in to še tako jaki, da se še ne ustrašimo vsake burje. In kar je glavna stvar, boje se narodnostnih načel in njihovih konsekvencij tudi radi tega, ker prav premeteno, kakoršni so sploh v varovanji svojih predpravic, sklepajo, da bi narodom, ustanovivšim se po natvornih pravih, zamoglo na um priti, terjati tudi narodne cerkve, kakor so jih pod Cirilom in Metodom v veliko jezo Nemcev in Romanov, že imeli. To je g. Kosar pri zboru „duhovniško-pravnem“ v Celji precej očito tudi izrekel. Slovenski svet, iz tega lahko sodiš, katera stranka ima več srca za tebe v sebi, li „narodno-liberalna,“ ali pa klerikalno-„pravna“.

Iz Trnovega na Notranjskem 12. avgusta. [Izv. dop.] Tercijalka je največja obrekovalka, pravi naš kmet. Istina je in najlepši dokaz nam daje v tem znan „stari“ slov. list, ta pravi eksempel tercijalke. Na eno stran se hlini svetost, na drugi strani pak se poslužujejo nepristojnih sredstev in grde poštene narodnjake samo zato, da bi ljudstvo za njimi (mračnjaki) tavalo po temoti, ter se naposled pogreznilo v močvirji

---

izčistijo ideje, in dolgo sem ogledoval čarovno dolino, ki je bila enaka onej Poussinovej sliki, na katerej je zedinil vse prizore ladanjskega življenja. Na dnu je sekalo dvoje ljudij šoto, tretji pa jo je skladal na kup, malo naprej je bila njiva, na kojej so ženske žele grah, malo naprej so deklice prale v potoku, ali dečki rezali vrbove šibe, pa zopet travnik, na kojem so se pasle krave pa bel konj; na drugej strani doline je bilo dobro obdelano, plodno, krasno polje, po kojem se je šetala brana, ki so jo vlekli štirje voli. Možje, žene, otroci, vse je kramljalo in se smijálo. Šotorezci so klicali ženjice, brana je perice opozorovala; zdelo se mi je, kakor da bi se bila tudi goveda pomenkovala, in sodila o veselji onih ljudij. Razprostite čez ta prizor previdljiv sopar in milobe jesenskega solnca, ki popije sproti vsako kapljico zemeljskega znoja; ne, Poussin nij boljega naredil.

Jaz vem še neko bolj zanimivo stvar, nego so najlepše krajine v Bugey-u; to je prizor, ki nam ga podaje srečna duša; pomnite pa, da ne sme biti last hudobneža ali norca. Gospa Mauserre-ova mi je podavala ta prizor. Bila je poosobljena sreća; svetila se je, bodi-si da v očeh bodi-si pri smehu. Svit jo je obdajal enako flujidu. Lahko bi se bilo mislilo, da živi stoprv dva dni; svet ji je bil čarovna novica, najneznatnejši objekti so jej prouzrokovali osupnenje, očaranje. Bogme, menda je ta dan vprvič videla solnce. Njen pogled mu je rekal: — A propos, ti veš, da bodem v desetih mesecih njegova soproga! Ta nježna duša je hotela razliti veselje povsodi okolo sebe, v pijanosti oblagodariti vse, kar jej je prišlo nasproti. Podučila jo neko pastarico puranov, kako ravnati s to živalijo. Rekla je vstaviti voz, pa je tekla k njej, ter začela objemati dete, ki je v zanošeni in raztrgani obleki letalo po travniku; purani priteko, ter začno kavljati okolo nje. Zapuščaje jo, stisne jej zlat v roke. Malo naprej izprazni si mošnjo, spustivši vse ostalo v klobuk starega prosjaka. Jaz pa gospa d' Arci sva se pogledovala s kotom očesa; ta pogled je povedal dosta stvarij.

(Dalje prih.)

reakcijonarstva. Vse to pa iz same krščanske ljubezni do bližnjega? — Kaj še!

Koliko bodo na ta način dosegli, bode pokazala prihodnjost. Vsakako pa je tako postopanje najmanje pristojno duhovnim dopisnikom onega lista. To podkopava vero i spoštovanje ljudstva napram duhovnom, in pravi kristjan jim lahko res po njihovo reče: vera je v nevarnosti, samo da najbolj od vas samih. Res da, le na ta način pride vera v nevarnost, a naše ljudstvo sprevida, kam vse to meri.

Taki ljudje, koji pod zastavo: vse za vero, skrivajo svoje nakane in jim je blagostanje in napredek naroda deveta briga, hočejo ljudstvo voditi in to po temoti! Bilo je to mogoče v starem veku, a v 19. stoletji je tudi prosti narod toliko napredoval, da sprevida, kako pogubonosno je bilo takratno reakcijonarno vladanje.

Zato vedite, da v naši dolini nij tal za klerikalno-fevdalne nakane „pravne“ stranke; to Vam tudi lahko povedo (pa saj so Vam že) Vaši stanovski bratje gg. Mlakar in Drobnić iz Pivke, da ne omenjam posvetnega Vilharja. Ti trije gospodje so oni dan hodili nabirat privržencev za to stranko po naših krajih; šli so od hiše do hiše, pa ujeli na svoje limance samo enega „kalina“ in dobili pri njem celo bokal črnega vina za 80 novcev. Da so pa tudi duhovni pritrdili, to je naravno, ker oni so „ex offo“ pripadniki te stranke, ne rečem, da ne bi bilo sem ter tje izjeme.

Tedaj moj ljubi g. B. (Noviški „x y z“ i „J—r“) taka je pri nas. Nikar si glave ne belite, kajti vse je zastonj. G. dr. Razlag bode naš poslanec, g. grofa Hohenwarta pa bomo poslali Čehom in veselilo nas bo, ako tudi on pride v državni zbor, ter možato zagovarja Čehe in s tem tudi Slovence podpira. Zakaj ga nečemo za poslanca, Vam je znano in mi ostanemo pri tem vsakako.

Sl. J.

Iz Škofje Loke 11. avgusta. [Izv. dop.] Veselo sem bil iznenaden, ko sem včeraj po dolgi ločitvi zopet obiskal priljubljeno mesto „pisano Loko“ in vskliknil sem: „E pur si muove!“, da, premiče se, napreduje, in to najbolj mej gorenjskimi mesti! Mnogo sem zapazil prenaredeb in novih staveb, mnogo se je v marsikaterem oziru zasuknilo na bolje, dasi še nij vse dovršeno, kar so si izmisli možje napredka. — Kakor ima Loka najprijaznejšo čitalnico, tako bode v kratkem imela tudi najprikladnejšo kopelj. Več upljivnih in previdnih mestnjanov je namreč napravilo med soboj delniško društvo, in kupilo posestvo „na Vincarjih“, kjer bodo s časoma nastale jako prijetne in gotovo obilno obiskovane toplice. Že sedaj, ko so se komaj prva dela pričela in je večina še v načrtu, je krepki gorenjski zrak, zdrava, studena voda in lepa lega našega mesta privabilá mnogo gostov, ki so si prišli zdravit zaprašene in zasedene ude. Ko bodo pa enkrat „na Vincarjih“ vse zgrade gotove in kopelji v Sori priredjene, bo gotovo število obiskovalcev močno narastlo, kar bode mestu v vsacem oziru na korist. Zlasti pa bi ugajale razmere v Loki za ustanovitev mrzle kopelji, tako zvane „Kaltwasserheilanstalt“, in če se ne motim, so dotični gospodje že tudi v tej zadevi skrbeli. — Za boljši razvitek Loke bi samo to želel, da bi bil kolodvor mestu bliže in da bi se skoro začela zidáti železnična proga skozi Poljansko dolino, ker potem bi bilo naše mesto na železničnem razkrižji, kar bi močno pospeševalo obrtnijo in kupčijo, kateri se tu že dovolj ugodno širite.

Iz Istre 8. avgusta. [Izv. dop.] Stari kovač v Ljubljani je v zadnjih Novicah 6. avgusta za spremembo priobčil dopis iz Istre, češ, kaj bodo ljudje rekli samim dopisom iz Notranjskega, od drugod pa nič. Zatorej kar naravnost titulira dopis iz Istre, ne brigajoč se, kaj svetu poroča. In kar „Novice“ vsaki drugi vrsti „Slov. Naroda“ po krivem očitajo, to so same, ker merijo vatel po sebi. Vsaka vrsta mrgoli neresnic in hudobnega obrekovanja. Jaz že ne morem ta list skoro več v roke vzeti. — Eto dokazi! Novičar pravi, da je teran v Pulji (Pola) po goldinarji bokal, in da nij mogoče v Istri starega terana dobiti. V Istri se pridela sto in sto tisoč veder vina, — izvrstnega refoška — a „terana“ niti ne kapljice. Teran se pridela na goriškem Krasu. Malo se je ozrl stari kmet po Sloveniji, da tega ne vé. Kar je še starega refoška v buteljah in v sodih, ga vsi prvaki vkup ne izpijejo sto in sto let. Vedro (čeber) refoška je sedaj 25—30 gld. — V Pulji je vrč vina 52—60 kr., namešano z dalmatinskim; refošk v Pulji, Rovinji, Dolini po 80 krajc., butelja — sušen refošk 1 gl. 50 kr. „Novice“ pravijo, da je v Pulji 6 centov sena po 10 gl.; kaj je to za en kup? 8 jajec 10 kr. kali? Seno se prodava kod nas po 2—2 gl. 20 kr. cent. — Na dalje povejo, da je v šest občinah toča pridelke uničila. Čul je „stari kmet“ zvoniti v „Slov. Narodu“, da se je toča v Bregu usipala; zatorej je kmalu preračunil, da mora to kakovih šest občin biti. Toča je padala skoro da po celem isterskem Krasu, sosebno koperskega okraja; v bolzeškem sodniškem okraji je posebno veliko škode naredila, kajti padala je debela kot jabelka; tudi v okraji motovunskem nij bilo brez toče. — Za žito je pri nas srednja letina, zrnje še precej lepo, polno, debelo. — Krompir je letos dobro obrodil; tudi zdrav je. Prodajal se je funt po 6 kr. v Trstu in Pulji; sedaj je po 3—4 kr. — Sadja je prav, prav malo; prve fige (cvetki) so se prodavale zrno po 2 kr.; iz druzega zaroda fig pa ne bode prida, kajti se sušijo na deblu in odpadajo nezrele. — Zgodnje breskve so bile posamezne (zrno) po 3 kr.; sedaj bi morale početi zoreti poznejše. Suša zadržuje. Hruške so posebno drage; najdrobnejše Jakopšice so bile po 18 kr.; Boljunšice, Marine so bile po 30 kr., sedaj so v Trstu po 10 kr. funt, a v Pulji 2—3 kr. dražje. Slastniki (Pomi d' oro, Paradeisäpfel) so letos zmirom dragi, 10—12 kr. funt; vendar od včeraj je skoro na polovico pala cena slastnikom. Beneški so pa vedno bolji kup. — Belo grozdje „Moškat“ je po 20 kr. funt. — Med isterskimi Slovenci naj več sadja pridelajo skrajni Slovenci, posebno okolo Šmarij, Kerkoč; tudi vrli Osapci in Črnikalci imajo mnogo sádja.

Iz Zagreba 13. avgusta [Izv. dop.] Kdor ima sluh za glas javnega mnenja, pri nas denes lahko opazi, da se naše občinstvo nič kaj ne veseli saborskega sestanka 25. t. m. Slutnja, da ne bo nič dobrega, stiska naše upanje čem dalje bolj. Glavno vprašanje je: ali bo sabor novo nagodbo potrdil ali zavrgel? „Obzor“ o tem vprašanji še zmerom trdo molči, dasiravno se dosta glasno, in vsak dan glasneje po deželi razlega. Ta molk glasila narodne stranke nij brez pomembe. Vsa druga saborska opravila, katera ga čakajo, ustanovljenje proračuna za tekoče in prihodnje leto, preustrojenje ljudskega šolstva in učiteljskih semenišč, uvedenje obrtnijskih in kupčijskih učilišč, ustanovljenje vseučilišča, preustrojstvo županij in volilnega reda in storjenje tiskarskega zakona, vse te in še več drugih toliko važnih zadev je dobilo v očigled nagodbenega vprašanja sekundarno vrednost. Iz gledišča oportunitete bi vsakako bolje bilo, da sabor nagodbo potrdi, nego da jo zavrže. Ali se bo v slučaji potrjenja nagodbe vladna oblast narodni stranki predala, to je po dosedanjih izkušnjah soditi zelo problematično. Gotovo je samo toliko, da se bo vsled potrjenja nagodbe vladna oblast Rauchijancem iz rok vzeti morala. To je moralična potreba, katerej se tudi Szlavy sam zoperstaviti ne bode mogel. Komu se bode pa potem vladna oblast izročila, to je se ve da Szlavyjeva skrb. Potrjenje nagodbe bo tedaj gotovo kolikor toliki dobiček i stvarni i osobni za deželo. — Kaj bi se pa zgodilo, če sabor nagodbo zavrže? Brž ko ne bi dobili v tem slučaji v banski dvor vladnega komisarja, ki bi najprvo sabor razpustil in potem absolutistično vladal. Kakšni so ogerski vladni komisarji, to mi sicer še nijsmo okusili, pa koža se nam ježi če pomislimo na Majthenyje, Hueberje in Flathe. Prava nesreča bode tedaj za našo deželo in za naš narod, če nova nagodba ne najde večine v saboru. Če jo pa sabor kljub nvidenju nesreče vendar ne bo potrdil, storil bo to zgolj iz opravičenega nezaupanja v ogersko vlado, ne pa za to, da s tem činom svojo regnikolarno deputacijo in slabi, po njej doseženi vspeh, obsodi.

Domače stvari.

— (C. kr. deželna kot tiskovna sodnija) v Ljubljani objavlja v uradnem delu „Laib. Ztg.“ od 14. avg., da je konfiscirani uvodni članek v št. 181 „Slovenskega Naroda“ od 8. avgusta t. l., ki je govoril o solidarnosti vseh federalističnih strank proti ustavercem in centralistom, — bil po nasvetu c. kr. državnegá pravdništva v porazumu s c. kr. deželnim načelništvom spoznan kot kriv motenja javnega miru in reda po §. 300 drž. z. Za to sodnija potrjuje konfiskacijo „Slovenskega Naroda.“ Pred porotnike si menda sodnija in državno pravdništvo nas ne bosta upala postaviti, torej bo najbrž ostalo pri „objektivnem.“

— (Za hudodelnice in delomrzne ženske) namerava vlada na Kranjskem napraviti hišo, v kateri bi se vadile dela in skušale poboljšati. Te dni je bil, kakor „T. B.“ poroča, svetovalec deželne nadsodnije v Gradci, na Gorenjskem ogledat si begunjsko graščino g. Jermana, ali bi bila v ta namen pripravna. Od druge strani pa poizvemo, da misli vlada na Zatičino, katera je lastnina religijoznega fonda, bi tedaj državi ne trebalo, zanj plačevati visoke odkupnine, kot za Begunj.

— (Požar.) Iz savinske doline se nam piše: Včeraj dne 12. t. m. je bil požar v Parižljah v Braslovški fari; poškodovani so trije posestniki, zgoreli sti dve hiši, dve kmetijski poslopji in en kozolc. Ogenj so mlatiči s tobakom zatrosili. Mnogo je nesreč zarad presladke tobakove pipe. To je modro,

da so vsi pogorelci zavarovani dasiravno za malo.

— (V Slatino) pri Rogatci je do 5. avgusta prišlo 1130 strank z 1620 osobami.

— (Divja svinja.) Iz Svetinj na slovenskem Štajerskem se nam piše 11. avgusta: Na velikonočno nedeljo je tukajšnjemu nagornjaku Škerjancu vsled strelbe odbežala leta stara svinja. Ljudje so si veliko prizadeli, žival zopet domov spraviti, a še vedno živi v hosti blizu Kerčevin, ter hodi na bližnja polja detelje in živata jest. Ljudje jo večkrat vidijo in pravijo, da je prav tolsta, ali precej zbeži, kadar se jej kak človek bliža.

Razne vesti.

* (Kaj je učitelj?) Nekdo vpraša nekoga, kaj je učitelj, pa dobi ta-le odgovor: Učitelj je v seminaru odgojeno, za oliko mladine prisojeno, delavnost učeče, dosti počitnic želeče, vedno o nadlogi tožeče, s korigiranjem se mučeče, zaradi dela se poteče, po pokoji hrepeneče, zadovoljnost priporočujoče, nikdar dosti plače imajoče, napredek slaveče, otroke po glavi tepeče, adrese podpisujoče, s potovanjem se zanimajoče, direktor postati hoteče, potem ošabno po konci se noseče, uradnega stanovanja poželeče, za vse drugo se ne meneče — bitje.

* (Drage vestije.) Ruski trgovec Ivan Maslovski je bil na Dunaji okraden v gostilnici, kjer je stanoval. Med drugimi stvarmi so mu bile ukradene vestije, katere so bile 425 rubljev ali blizu 700 gold. vredne. Imel je v njih zašit svoj denar v bankovcih.

* (Koliko srebra potrebujejo fotografi.) Nemčija potrebuje za fotografovanje vsako leto 400 centov srebra, Francoska in Angleška ravno toliko, severna Amerika 200 centov. Vse to skupaj znaša že 4 milijone 200000 tolarjev.

* (Hudobno dejanje ima hude nasledke). Neka indijanska gospa pa njena hči si najmeti nedavno voznika, da bi ju peljal iz Hurduja v njuno vas. Imeli ste pri sebi veliko dragocenih rečij. Na potu zahteva voznik njuno premoženje. Mati in hči seveda se branite. On priveže potem ženski k vozu, jima vzame vse, ter izvleče iz žepa nož, da bi ju umoril. Ker je bil ves v ognji, mu pade nož iz rok v globok graben. On skoči z voza, ter gre nož iskat, a v tistem trenotku ga piči črna, strupena kača, da malo minut potem v strašnih mukah umrje. Čez dve uri pridejo ljudje in odvežejo ženski, ki sti precej pred sodnijo šli in vse povedali. Briči so res našli voznika na taistem mestu, kačo pa zraven.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesciere du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesciere vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila. Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesciere, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlonio.

Spričevalo št. 73.716.

Baden pri Dunaji, 14. julija 1871.

Dolgo sem se obotavljal, svoje ime kot javno spričevalo razglasiti; pa moja hvaležnost je vse pomislike premagala in iz celega srca spričujem na blagor vseh trpečih, da, ker moji ženi kakor tudi meni nij jed dišala, posebno jaz na bljevanje pojedi in hudi nespečnosti trpel, sva naposled, ko je zdravniška pomoč brez vspeha bila, k Vašej Revalesciere pribežala in zdaj po enomesečni rabi se kakor novorojena počutiva in se Vas hvaležno spominjava.

Hugo baron pl. Dunay, grajščak.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odračenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na **Dunaji, Wallfischgasse** št. 8, v **Ljubljani** Ed. Mahr, v **Gradci** bratje Oberanzmeyr, v **Insbruku** Diechtl & Frank, v **Celovci** P. Birnbacher, v **Lonči** Ludvig Müller, v **Mariboru** F. Koletnik & M. Morič, v **Meranu** J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 11. avgusta.

Jozefa Kočar, nadzornišk otrok, 5 ½ l., na kozéh. — Franc Terček, delavsk sin, 15 l., in Ferd. Metzger, opnar, 10 l., oba na pljučnih tuberk. — Gabriele Malavrh, hči računovodje pri južni železnici, 9 ½ l., na možg. mrtudu. — Alojzija Kristan, delovodnišk otrok, 4 ½ l., na goltah. — Jernej Vostnik, delavec, 34 l., na legarji. — Moric Girod, urarsk otrok, 4 m., na otročjaku. — Ant. Seinfelner, sin stajnega nadzornika, 7 l., na griži. — Berta Tarmbornino, posestn. hči, 13 l., na pljuč. krvotoku. — Avg. Novak, posest, otrok, 1 l., na vodeni glavi. — Georg Orašem, berač, 71 l., na slabosti.

Dunajska borsa 14. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	„ —	„
1860 drž. posojilo	101	„ 75	„
Akcije národne banke	968	„ —	„
Kreditne akcije	238	„ —	„
London	110	„ 90	„
Napol.	8	„ 80	„
C. k. cekini	—	„ —	„
Srebro	106	„ —	„

V moji **prodajalnici knjig in papirja** se vzame

en učenec ali praktikant

potem en

trgovsk pomočnik (Comis),

ki nemški in slovenski govori, s pristojnimi pogoji. Razume se samo ob sebi, da prva poleg nravnih lastnostij dobro šolsko omiko imeti morata.

(215—1) **Janez Giontini.**

Lekarna v najem.

V najboljšem prometu stoječa lekarna **v Metliki na Kranjskem** se daje v najem in se, ako mogoče, tudi prodá.

Natančneje pod naslovom: (202—3)

„Apotheke in Möttling“.

Jakob Klajne,

v Slatini (Sauerbrunn) pri Rogatcu na Štajerskem. prodaje po najnižji ceni

bruse razne velikosti,

izdelane iz rujavega in sivega kamenja v svojej lastnej delavnici. — Zahtevani cenovnik se pošlje brezplačno. (210—3)

Fanta,

ki je vsaj 14 let star, se z dobrim spričalom priporočiti more, slovensko in nemško zna, vzamem **takoj za učenca** v mojo štacuno specerijskega in tvarinskega blaga.

Celje, meseca avgusta 1873.

(209—3) **France Kapus.**

Ces. kralj. dvorni puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča: (91—8)

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od	12	gld.	do najvišje cene.		
puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drota)	18	„	„	„	„
Lefaucheux (lefošé) iz svila od	30	„	„	„	„
Lancaster (lênkaster) iz svila od	44	„	„	„	„
Revolverje	8	„	„	„	„
Pistole dvocevke	2	gld.	50	kr.	
„ enocevne	1	„	30	„	

Tujci.

13. in 14. avgusta.

Evropa: Ridel, Kraus iz Dunaja. — Goršek iz Koroškega. — Majlender z družino, Pfauenthal, Jeras z gospo iz Slavonije.

Pri **Elefantu:** Bayza, Lukš iz Reke. — Reihel iz Novega mesta. — Figet iz Zagorja. — Mogolič od sv. Lamberta. — Kuref, Polak, Karu iz Dunaja. — Roter iz Vipave. — Potiorek iz Idrije. — Dr. Böhm iz Olomuca. — Stare iz Kamnika. — Lussenko, Russow iz Kieva. — Jovanovič iz Pešte.

Pri **Maliči:** Treuš, Krapf, Eisenschütz, Kreelsheim, Vidic, Winn, Pipic, Warrhol iz Dunaja. — Pirc iz Haselbaha. — Wetsch iz Kočevja. — Schleimer iz Rotenmana. — Germ iz Novega mesta. — Muroni, dr. Franelih, Žvanut iz Trsta. — Dr. Belli iz Pavije. — Gruber iz Maribora. — Homan iz Radoljice. — Aal iz Künberga.

Pri **Zamorci:** Petrovic z gospo iz Gradca. — Rumburg iz Litije. — Glozman iz Zadra. — Jenko iz Kranja. — Mosart z gospo, Jancovič iz Trsta. — Verhovc iz Dunaja. — Albert od Sv. Petra. — Darazs iz Ogerskega.

Za nesrečne Dolenjce

so darovali: G. dr. Vošnjak 2 gl., dr. Zarnik 2 gl., J. Železnikar 2 gld., E. Širca 2 gld., A. Arko 1 gld., Josip Oblak, koncipijent 2 gld., Jan. Pogorelec, c. k. brzojavnik v Gorici 1 gld.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—84)

Pričujoče ima črez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.